

Træer i svinefolden kan være vejen til mindre kvælstoftab

Danske forsøg tyder på undersøger om træer i svinefoldene kan mindske kvælstofudvaskning, og engelske forskere undersøger, om træerne måske også kan reducere ammoniaktabet fra udegående dyr .

Af Anne Grete Kongsted & Uffe Jørgensen, Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

Træer i svinefoldene kan muligvis ikke alene være med til at holde på kvælstoffet i jorden. De kan eventuelt også være med til at begrænse ammoniaktabet fra udendørs svinehold. Det tyder engelske forsøg på, som blev præsenteret på en workshop for danske og udenlandske ammoniak eksperter, rådgivere og repræsentanter fra myndighederne i sidste uge. Workshoppen var arrangeret af forskere fra Aarhus Universitet, der sammen med Udviklingscenter for Husdyr på Friland, SEGES, Økologisk Landsforening og to økologiske svineproducenter står bag projektet pEcosystem. Det er et forsknings- og udviklingsprojekt, som skal skaffe ny viden, der bl.a. kan bruges til at reducere miljøbelastningen fra økologisk svineproduktion.

Der er stigende fokus på de miljøskadelige effekter af landbrugets udledning af kvælstof. Her hører de økologiske svineproducenter ikke til blandt dukkene i klassen, for den økologiske svineproduktion forventes at tabe mere kvælstof til omgivelserne pr. produceret slagtesvin end den konventionelle både i form af nitratudvaskning og i form af ammoniak. Det skyldes bl.a. en lavere fodereffektivitet og et højere indhold af rå-protein i økologiske foderblandinger. Derudover er der et større gulvareal per dyr i staldene, fordi økologireglerne kræver en lavere belægningsgrad, og det øger også risikoen for ammoniaktab.

Blade fanger ammoniakken

Der er således et stort behov for nye metoder til at holde på kvælstoffet. I den økologiske svineproduktion, og derfor vakte de engelske undersøgelser opmærksomhed på workshoppen. De engelske forskere mener, at træer kan begrænse ammoniakfordampningen fra foldene, fordi bladene kan 'fange' en del ammoniak, og fordi træerne reducerer vindhastighed og solindstråling omkring gødningsen på jorden.

I Danmark undersøger projektet pEcosystems også, hvordan træer i folde påvirker kvælstoftabet, men indtil videre koncentrerer vi os om, hvordan træerne påvirker nitratudvaskningen. En økologisk svineproducent medvirker i forsøget, og han har for fire år siden plantet poppeltræer på en del af det græsareal, hvor hans diegivende søer går. I 21 farefolde er der nedgravet såkaldte suge-celler, så jordvand kan opsamles og analyseres for kvælstof. I de samme folde observeres søernes adfærd, bl.a.

for at undersøge, hvor de afsætter gødning og urin. Det skal nemlig helst være tæt på træerne, så rødderne kan opsamle næringsstofferne.

Behov for nytænkning

Der er dog et stort behov for også at forske i ammoniaktab fra den økologiske svineproduktion og i hvordan de økologiske systemer bedst indrettes for at reducere ammoniaktabene uden, at dyrevelfærden og konkurrencedygtigheden forringes. Men det er svært at måle ammoniaktab fra økologiske stalde og frilandsarealer præcist. Workshoppen gav mange gode bud på metoder, der kan anvendes og videreudvikles og var således første skridt på vejen.

Læs mere og se præsentationerne fra workshoppen på projektets hjemmeside:

<http://agro.au.dk/forskning/projekter/pecosystem/>. *pEcosystem er en del af Organic RDD2-programmet og har fået tilskud fra GUDP under Fødevareministeriet.*